

TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0024 azonosító számú
„A Debreceni Egyetem tudományos képzési műhelyeinek támogatása”
című projekt keretében megvalósítandó tanulmányút (képzési program)

Részletes szakmai beszámoló a 2012. április 11-re szervezett tanulmányútról

A tanulmányúton résztvevő csoport 2012. április 11-én reggel 07.00-kor indult el Debrecenből, a Gazdálkodástudományi és Vidékfejlesztési Kar épületének parkolójából *(jelenlét ív mellékelve)*.

Az első úti célunk Nádudvaron a **NAGISZ Zrt. központja** volt, ahova 08.00-kor érkeztünk meg. A Zrt. központjában **Madrovics Zoltán bér- és munkaiügyi osztályvezető** fogadta a csoportot, majd egy közel egy órás előadás keretében került sor a NAGISZ Zrt. bemutatására. Az előadás anyagát az *1. számú melléklet* tartalmazza.

Az előadás bevezetéseként rövid ismertetést hallgathattunk meg a cégcsoport kialakulásáról, történetéről. A NAGISZ Zrt jogelődjének tekinthető Nádudvari Vörös Csillag Termelészövetkezet 1950. január 27-én tartotta alakuló közgyűlését. Ezen akkor még csak 19 család vett részt és a szövetkezet 182 holdon kezdhette el a működést. Alakuló leltárban 1 istálló, 1 lakóépület és 1 prэшáz szerepelt 30.500 Ft értékben és az alapítók kezdetben csupán a növénytermesztéssel foglalkoztak. Mára ez a vagyon több mint 7 milliárd forintot tesz ki és teljes mezőgazdasági vertikumot felölelő, integrált rendszer épült ki. A rendszer elemei között néhány kiegészítő tevékenység is megtalálható, de ezek gazdasági súlyát figyelembe véve egyáltalán nem jelentéktelenek. A NAGISZ Zrt. alaptevékenységei közé tartozik: a tyúktenyésztés, a pulykatenyésztés, a sertésenyésztés, a takarmányipari főágazat és a Trófea Vadászház üzemeltetése. A többi tevékenység leányvállalatok keretében működik.

A rövid történeti áttekintést követően megismerkedtünk a NAGISZ csoport szervezeti felépítésével és stratégiájával. A cégcsoport célkitűzése elsősorban, hogy megőrizze a jelenleg

kialakított termelési struktúrát, profilt és piaci pozíciót; valamint hogy megteremtse a tartósan nyereséges gazdálkodás feltételeit. Az előadás végül a NAGISZ csoport tevékenységi körébe tartozó fontosabb ágazatok (növénytermesztés, sertésenyésztés, pulykatenyésztés, tyúktenyésztés, szarvasmarha-tenyésztés) bemutatásával zárult. Mindenegyes ágazat esetén pontos információkat kaptunk a NAGISZ csoport adott ágazatát jellemző naturális számadatokról (átlagos állományi létszám, hozam, fajlagos hozam, foglalkoztatottak létszáma), az állomány genetikai alapjairól, a takarmány-felhasználásról, az adott telepet jellemző technológiáról és infrastrukturális ellátottságról valamint a hatósági és működési szabályozásokról. Ezenfelül az előadás mindenegyes ágazat esetén rávilágított a legjellemzőbb versenyhátrányokra és azok leküzdésének lehetséges módjaira. Összességében elmondható, hogy minden olyan fontosabb információ elhangzott, amely segítheti a hallgatókat akár egy üzemtani kalkuláció elkészítésében is. Emellett természetesen piaci információk is elhangzottak az előadás folyamán és képet kaptunk a NAGISZ csoport piaci pozíciójáról, jellemző árbevételéről is.

A Zrt. központjában tett látogatás után a csoport 09.15 után néhány perccel megérkezett a NAGISZ csoport tagjaként működő *Nádudvari Élelmiszer Kft. Tejüzemébe*, ahol a hallgatókat két csoportra osztva az üzem történetének rövid bemutatását követően a termék előállítás folyamatait tekinthettük át. Az üzem területén tett séta során a tejtermékek (különböző zsírtartalmú és kicsomagolású folyadéktej), túrók, ízesített túrókészítmények, tejfölök, vajak és ízesített vajkészítmények valamint sajtkrémek gyártó során haladtunk végig egy-egy ott dolgozó vezető segítségével, akik röviden ismertették a látottakat és válaszoltak a hallgatók kérdéseire. Az egyik csoportot *Nyilas Antal termelési és beszerzési igazgató*, míg a másik csoportot *Pétervári Jánosné minőségbiztosítási vezető* vezette körbe az üzemben. A hallgatók betekintést nyerhettek a termelés folyamatába, megismerve annak anyagszükségletét, technológiai paramétereit és az egyes termékfélések esetén keletkező veszteségek arányát. Emellett számos információ elhangzott a munkaszervezésről, a logisztikáról, a marketingről és gyártott termékek kereskedelmi forgalomba kerüléséről valamint tájékoztatást kaptunk a minőségi szabványok betartásáról is.

Utunk következő állomása, valamivel 10.45 után a *Nádudvari Élelmiszer Kft. Húsüzeme* volt, ahol a tejüzemben tett látogatásunkhoz hasonlóan az egyes termékek

gyártásának menetével ismerkedhettünk meg, kísérőnk **Harmati Zsolt üzemvezető** segítségével. Először a mirelittermékeket előállító részleget tekintettük meg, ahol a rántott brokkoli készítésének teljes folyamatát láthattuk. Emellett természetesen számos információt kaptunk a részleg működéséről, a különböző termékekről. Ezt követően a hústermékek készítése kapcsán a lecsókolbász előállításának lehettünk szemtanúi, melyet a hústermékek előállításáról szóló rövid tájékoztatás előzött meg. Itt is, ahogyan az a tejüzemben is történt a hallgatók a gyártási folyamaton túl a munkaszervezésről, a logisztikáról, a marketingről, a kereskedelemről, a termékek piaci pozíciójáról és az egyes minőségi szabványokról szerezhettek ismereteket a látogatás során.

A két feldolgozó üzemet követően, némi időbeli csúszással 12.00 után a **NAGISZ-TEJ Kft.** szarvasmarhatelepére látogattunk el. Itt **Dr. Papp Zoltán szarvasmarhatenyésztési ágazatvezető, állatorvos** mutatta be a telepet. A Kft. tevékenységi körei: szarvasmarhatenyésztés, tejtermelés, takarmánytermesztés, kereskedelem. Fő profil a tejtermelés, amelynek alapja az 1.100 darabos Holstein-Fríz tehénállomány. A Kft. közel 400 ha szántó és 800 ha gyepterületen gazdálkodik. Ez szolgálja a tömeg- és szálastakarmánytermesztés alapjait, kiegészítve 150-200 ha integrált silótermesztéssel. Az ágazatvezető kíséretében megtekinthettük az állományt, a különböző korcsoportokat és láthattuk az eltérő tejhozammal rendelkező tehének külön-külön csoportját. A hallgatók megtudhatták, hogy milyen telepírányítási rendszert alkalmaz a NAGISZ-TEJ Kft., valamint hogy milyen adatokat tartanak nyilván az állományról. Pontos információk hangoztak el a fejés menetéről és meg is tekinthettük a fejőházat, valamint láthattuk a tej tárolására kialakított helyiséget és annak technológiai felszereltségét is.

A szarvasmarhatelepen tett látogatást követően a **Trófea Vadászház és Étterem** látta vendégül a csoportot és a tejüzemben valamint hús- és mirelitüzemben előállított termékeket kóstolhattuk meg ebéd gyanánt.

Az elfogyasztott ebéd után 14.15-re már a **KITE Zrt. központjában** voltunk, ahol **Szakács István főosztályvezető helyettes** tartott a csoportnak előadást (az előadás anyagát az abban lévő bizalmas információk miatt nem kaptuk meg elektronikusan). Az előadás egy rövid történeti kitekintéssel kezdődött, melyből megtudhattuk, hogy a társaság 1972-ben

Kukorica és Iparnövény Termelési Együttműködés névvel, a kukorica- és a cukorrépa-termelés fejlesztésére alakult, Nádudvaron, amelyet néhány éven belül az összes kultúrára kiterjesztett. 1972-ben kilenc gazdasággal indult, és 5 év alatt taggazdaságainak száma 400 fölé emelkedett, amelyeknek összes szántóterülete közel 1,4 millió hektár volt. A Nádudvari Vörös Csillag Mezőgazdasági Termelőszövetkezetből kiválva 1990. január 1-től Kukorica és Iparnövény Termelési Egyesülésként működött tovább, mely átalakulást a Társasági Törvény tette szükségessé. 1992-ben a Kukorica és Iparnövény Termelési Egyesülés és néhány kereskedelmi és ipari vállalat, valamint bank 553 millió Ft alaptőkével megalakították a KITE Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Részvénytársaságot. Az Egyesülés tevékenységi körébe jelenleg a szaktanácsadás mellett a mezőgazdasági termelők továbbképzése, szakmai bemutatók, információcsere szervezése, gazdasági érdekképviselő tartozik, míg a KITE Rt. az Egyesülés szolgáltató és gazdálkodó tevékenységének valamennyi vagyoni és szerződéses jogát, valamint összes követelését és kötelezettségét átvette. Nevük KITE Zrt.-re (KITE Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság) módosult, 2006. május 23-tól. A KITE Zrt. gyakorlatilag kereskedő céggént működik és a kereskedelem üzletágakon keresztül bonyolódik, jelenleg 10 üzletág található a társaságban. Az előadás során az egyes üzletágakról kaphattunk bővebb információt, azok pontos tevékenységéről, árbevételéről és piaci részesedéséről.

Az előadás után tanulmányutunk a **KITE Zrt. Derecskei Kertészeti Telepének** felkeresésével folytatódott, ahol **Pintye József telepvezető** vezette körbe a csoportot. A telepen virág és zöldségnövények tálcás palántanevelésével és kertészeti termesztéshez szükséges anyagok kereskedelmével foglalkoznak. A telepen eltöltött idő alatt betekinthettünk a palántanevelő tálcák feltöltésének és a magültetés folyamatába illetve megnézhattuk a palántanevelő sátrakat és információt kaptunk a különböző munkafolyamatokról valamint a palántanevelő sátrak fűtési módjáról. Mindezekon túl a telepvezető ismertette a palántanevelés ráfordítási igényét és egy hozzávetőleges kalkulációt kaphattunk a felmerülő költségelemezről is.

A nap utolsó úti célja 17.00-ás indulással a Kesznyéten mellett található a **Tiszatáj Környezet- és Természetvédelmi Közalapítvány Szamárháti-tanyája** volt, ahova 19.00-kor érkeztünk meg. Itt **Kovács Péter telepvezető és Vinginder Csaba pályázati ügyintéző** mutatta

be a tanya természetes körülmények között, vegyszermentes módon tartott szürkemarha- és mangalicaállományát. Az agrár-környezetgazdálkodási mintagazdaságnak helyet adó Szamárháti-tanya, egy az állatjóléti és a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő, az őshonos állatok bemutatását is szolgáló állattartó telep. A séta végén egy előadást hallgathattunk meg a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet Látogató Központjának épületében, a Tiszatáj Udvarházban melyből megismerhettük az alapítvány terveit és céljait. A közalapítvány tulajdonában és használatában lévő területek rehabilitációjával, kezelésével foglalkozik, mely során egyértelmű cél a természetvédelmi szempontból ideális állapot elérése és fenntartása. További folyamatos feladatnak tekintik a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet Látogató Központjának, és a hozzá tartozó tanösvénynek a fejlesztését, karbantartását és üzemeltetését, minél több környezet- és természetvédelmi, és különösen agrár-környezetgazdálkodási program bonyolítását.

1. kép: Előadás a NAGISZ Zrt. központjában

2. kép: Látogatás a Nádudvari Élelmiszer Kft. Tejüzemében

3. kép: Látogatás a NAGISZ-TEJ Kft. szarvasmarhatelepén

4. kép: Előadás a KITE Zrt. központjában

5. kép: Látogatás a KITE Zrt. Derecskei Kertészeti Telepén

6. kép: Látogatás a Tiszatáj Környezet- és Természetvédelmi Közalapítvány Szamárhátján